

Luvian Tasalan Historiikki 1928–1998

TOIMITTANUT MATTI RANNE

Sisällys

Osakeyhtiön perustamiseen johtaneet syyt	3
Osakeyhtiön perustaminen	3
Rakennuspaikan etsintä.....	4
Osakkaat ja rahoitus	5
Rakentamisesta	6
Minkälainen on Tasala	7
Talon hallitseminen	9
Yhtiön hallinto	9
Valvontakomission aika.....	12
Toiminta jatkuu.....	13
Palloilusali.....	15
Kouluruokailu	18
Sääntöjen uusiminen	18
Pihamaan asfaltointi	21
60-vuotisjuhla ynnä muuta	21
Edelleen peruskorjauksesta.....	22
Muuttuneet omistussuhteet.....	23
Järjestyksen pito ja tanssit	23
Muistolaatat	24
Loppusanat	24

ESIPUHE

Pirtti Oy:n hallitus esitti minulle toivomuksen Tasalan historiikin kirjoittamisesta 70-vuotisjuhlaan. Otin tehtävän vastaan mielihyvin, sillä olenhan seurannut talon vaiheita sivusta aivan pikkupojasta lähtien. Tällöin vanhempieni elämänmeno liittyi hyvin läheisesti Tasalan toimintoihin.

Olen aina ihaillut tätä taloa ja tuntenut kiitollisuutta ja kunnioitusta niitä luvialaisia ihmisiä kohtaan, jotka ovat vuosien saatossa, aivan Tasalan syntyajoista lähtien, rakastaneet tätä taloa ja tunteneet huolta sen hyvinvoinnista.

Luvialaiset ovat voineet Tasalan puitteissa kokoontua juhlimaan elämänsä suurina hetkinä sekä surussa, että ilossa. Täällä he ovat voineet toteuttaa sekä henkisiä, että fyysisiä harrastuksiaan vapaa-aikoinaan, antaa ja saada voimia arkipäivän aherruksia varten.

Pitäjäläiset ovat Tasalan vihkiäisistä lähtien saaneet ylpeinä todeta omistavansa erään maakunnan parhaista ja kauneimmista seurojentaloista.

Se on yhtä hyvällä syyllä sellainen vielä tänäänkin, kuten voitte todeta.

Valitettavasti voin antaa luettavaksenne ainoastaan epätäydellisen historiikin. Vuosien saatossa on kadonnut suuri osa talon toiminnasta kertoneista dokumenteista. Lähes kaikki tiedot puuttuvat vuosilta 1928-1943 ja 1954–1980. Näiden vuosien osalta on tyydyttävä vain vielä joukossamme elävien muistitietoihin. Kiitän kaikkia Tasalan ystäviä, jotka ovat auttaneet minua tässä tehtävässä.

Matti Ranne

KERTOMUS LUVIAN PIRTTI OSAKEYHTIÖN TOIMINNASTA VUOSINA 1928 -1998

Osakeyhtiön perustamiseen johtaneet syyt

Luvian Nuorisoseuran perustava ”kokous pidettiin huhtikuun 28. päivänä 1895 Uuden Langin talossa Juho Aleksanteri Heinosen aloitteesta. Vuoden 1896 alussa vuokrattiin entinen Andellin huoneisto kokous- ja lukutuvaksi.

7.3 .1897 ostettiin oma talo, jota vuosien kuluessa korjattiin kolmeen kertaan. Tämä Ns:n talo sijaitsi ahtaalla tontilla vastapäätä nykyistä Sale-myymälä Vähämuuvintien varrella. Syyskesällä vuonna 1901 lisättiin rakennukseen juhlasali, 7 sylvä pitkä (12,6 m) ja 6 sylvä leveä (10,& m).

Vuonna 1906 laajennettiin taas taloa, jotta saataisiin näyttämötilaa. Vuonna 1916 parannettiin lattiaa hankkimalla koivupuuisia lautoja. Samana vuonna 17.4. seurantaloon muutti venäläisiä sotilaita, jotka majailivat siellä seuraavan vuoden helmikuun puoliväliin asti.

Vapaussodan päättyessä 27.11.1918 Luvialle perustettiin Suojeluskunta, joka sai heti mahdollisuuden pitä kokouksiaan Nuorisoseuran talossa maksamalla osuutensa lämmityskuluista ja ”voimasta”, eli sähköstä. Talon kunto todettiin kuitenkin jatkossa niin heikoksi, että sen käyttö yleisötilaisuuksien pitämiseen katsottiin kyseenalaiseksi. Puhuttiin jopa käyttökiellon uhasta, mikä johti siihen, että alettiin harkita vakavasti uuden seurojentalon hankkimista Luvialle. Puuhamiehiksi ryhtyivät opettaja Yrjö Päivike, maanviljelijä K.F. Holmberg ja merikapteeni A.F. Hanelius.

Osakeyhtiön perustaminen

Joulukuussa 1924 toimitettiin Kauppa- ja Teollisuusministeriölle seuraava anomus:

”Allekirjoittaneet ovat tänä päivänä päättäneet;

1. perustaa osakeyhtiön toiminimellä Luvian Pirtti Osakeyhtiö, jonka tarkoituksena on rakentaa talo, Luvian pitäjä kotipaikkana. Sitä varten on laadittu alla oleva yhtiöjärjestys.

2. ottaa kukin seuraavan määrän osakkeita:

- Yrjö Päivike 1 osake
- K.F. Holmberg 1 osake

- A.F. Hanelius 1 osake

Jäännös osakkeista jätetään myöhemmin merkittäväksi. ”

Liitteenä seurasi ehdotus Luvian Pirtti Osakeyhtiön yhtiöjärjestykseksi.

Siinä edellytetään mm. että 1000 kp 1 osakkeita ei 200 mk on merkittävä ennen vuoden 1926 loppua.

Anomukseen ja yhtiöjärjestysehdotukseen saatiin ministeriöltä Helsingistä myönteinen vastaus 7.4.1925. Yhtiö merkittiin kaupparekisteriin 11.9.1928. Tätä päivää voitaneen siis pitää osakeyhtiön perustamispäivänä, koska silloin se on tullut valtiovallan taholta hyväksytyksi. Jostain syystä osakekirjat jaettiin vasta vuonna 1937, ilmeisesti sen jälkeen, kun tontti oli lunastettu omaksi.

Luvian Pirtti Oy:n perustajajäsenet Yrjö Päivike, A.F. Hanelius, Arvo Ranne, K.F. Holmberg ja kanttori Väinö Sookari

Rakennuspaikan etsintä

Yhtiön perustamisen jälkeen alettiin etsiä sopivaa paikkaa uudelle rakennettavalle talolle. Huomio kiinnittyi ensin Isoahteeseen, joksi kutsuttiin nykyisen yläasteen ja nk. ”viipalekoulun” aluetta. Siihen aikaan kuljettiin hautausmaalta nykyisen keskuskoulun pihan kautta kohti pappilaa.

Kirkolliset piirit Luvialla pitivät paikan valintaa nuorisoseurantalolle kuitenkin sopimattomana. Seurojentaloa pidettiin ”synnin pesänä”, joka aiheuttaa melua ja häiriötä. Se olisi Isoahteella aivan liian lähellä kirkkoa ja pappilaa. Tämän päivä tilannetta Luvian koulutoiminnan kannalta tarkastellen oli onnellista, että Isoahteen hanke ei toteutunut.

Maaliskuussa 1922 paloi nykyisen paloaseman paikalla ollut Branderin saha. Tasalan mäki oli toiminut sahan tapulivarastona. Palon jälkeen purkautuivat sahan omistus suhteet. Palon seurauksena Tasalan mäki vapautui tapuleista, mikä mahdollisti uuden seurantaloon rakentamisen kyseiselle paikalle. Tasalan mäki oli tällöin Sotilastila Tasasen omistuksessa, joten tehtiin anomus asutushallitukselle, joka suostuikin vuokraamaan Tasalan tontin Pirtti Osakeyhtiölle. Vasta vuonna 14.3.1937 tontti lunastettiin omaksi hintaan 6000 mk. Branderin sahan palo osoittautui täten uuden rakennettavan seurojentalon onneksi, sillä talolle saatiin edustava paikka pitäjän keskustasta. Tontti oli riittävän kaukana kirkosta ja

se oli tarpeeksi suuri nykyistäkin paikoitustarvetta varten. Maapohja oli vakaa ja sopiva kantamaan ison rakennuksen.

Osakkaat ja rahoitus

Alusta lähtien oli selvää, että uuden talon osakkaina tulisivat olemaan Nuorisoseura ja Suojeluskunta, sekä viimemainitun kanssa läheisessä yhteistoiminnassa oleva Lotta-Svärd -yhdistys. Yhtiön perustajajäsenet Holmberg ja Hanelius seurasivat mukana osakasluettelossa, mutta jostakin syystä siinä ei enää esiintynyt opettaja Yrjö Päivikettä.

Niinpä osakerekisteriin kirjattiin seuraavat omistajat:

- Luvian Nuorisoseura 500 osaketta
- Luvian Suojeluskunta 248 ”
- Lotta-Svärd -yhdistys 250 ”
- Mv. K.F. Holmberg 1 ”
- Merikapteeni A.F. Hanelius 1 ”

1000 osaketta

Siitä, miten nuorisoseura hankki tarvittavat 100.000 mk ei ole muuta tietoa kuin, että rahoitusta varten otettiin pankista lainaa ja vanha talo myytiin Pirtti Oy:lle hintaan 25.000 mk.

Suojeluskunnan toimenpiteistä kertovat esikunnan pöytäkirjat seuraavaa:

Kokous 22.1.1928. Luvian Suojeluskunnan vuosikokous Nuorisoseuran talossa. Läsnä 23 suojeluskuntalaista. Kokouksen avasi paikallispäällikkö Arvo Ranne. Puheenjohtajaksi valittiin A. Marttila ja sihteeriksi T.F. Timonen. Mv. K.F. Holmberg esityksestä otettiin keskusteltavaksi uuden yhtiötalon rakentaminen. Asiasta erittäin vilkkaasti keskusteltuaan kokous päätti, että uutta taloa ryhdytään rakentamaan aivan ensi tilassa, koska nykyinen nuorisoseurantalo jo viranomaisten puolesta tulee sen huonouden tähden suljettavaksi. Suojeluskunnan puolesta asiaa eteenpäin viemään valittiin esikunta ja annettiin esikunnalle valtuudet merkitä Talo-osakeyhtiö Pirtin osakkeita viidenkymmenen tuhannen (50.000) markan arvosta. (Esikunnan jäseninä olivat tällöin: Arvo Ranne, V. Sookari, A.F. Hanelius, Yrjö Päivike ja K.F. Holmberg).

Kokous 14.4.1928. K.F. Holmberg mainitsee katsauksessaan 10-vuotistoimintaan esikunnan puolesta (10-vuotisjuhla vanhassa nuorisoseuran talossa): Suojeluskunnan

kokoontumispaikkana on tähän asti ollut nuorisoseuran talo. Nyt on yhteisesti Lotta-Svärd -yhdistyksen ja nuorisoseuran kanssa tänä vuonna päätetty rakennuttaa uusi seurojentalo, jonka rakennuttamiseen suojeluskunta ottaa osaa 50.000 markalla. Tätä rakennusta varten suojeluskunta on saanut varoja yhteisistä arpajaisista nuorisoseuran kanssa 16.000 mk ja Juho Sassilan perikunnalta 20.000 mk.

Myöhemmin kokouksessa 31.12.1928 toteaa paikallispuhemies Arvo Ranne suojeluskunnan osakkeiden, 248 kpl, maksaneen leimaveroineen 50.387 mk. Rahoituksesta selviämiseksi jatkettiin uudessa talossa jatkuvasti iltamia, näytelmien esittämistä, tansseja, baareja ja kaikkien tilaisuuksien yhteydessä arpajaisia. Rahanarvon muutokset varmaan osaltaan kavensivat ja helpottivat velkataakkaa. Kansalaisilta kerättiin yhteensä 100.000 mk, joten kokonaisbudjetti oli 300.000 mk.

Rakentamisesta

Osakkaat saivat ilmeisesti esittää omat toivomuksensa tarpeistaan rakennuksen suunnitteluvaiheessa. Näistä asioista ei tietävästi ole säilynyt mitään muistiinpanoja tai sellaisia ei ole ainakaan tiedossamme. Tiedetään, että arkkitehti Antero Pernaja valmisti Tasalan piirustukset (missä lienevät) maanviljelijä K.F. Holmbergin alustavan suunnitelman ja kustannusarvion pohjalta. Niin ikään tiedetään, että juhlasalin kattokruunut ja seinälampetit ovat arkkitehti Pernajan piirustusten mukaan tehdyt.

Rakentamistyöt paikalla aloitettiin huhtikuussa 1928. Asioista, jotka edelsivät tätä aikaa on vain vähän tietoa. Kerrotaan kuitenkin, että jo talvella metsänomistajille oli jaettu omistajien metsäaloihin perustuneet toivomukset tukkien toimittamisesta Holmberg & Co:n sahalle. Kerrotaan myös innostuksen uuden talon rakentamiseksi olleen niin suuren, ettei kukaan jättänyt toivomusta toteuttamatta. Vanha nuorisoseuran talo purettiin ja käyttökelpoinen puutavara käytettiin hyväksi uuden talon pystyttämisessä.

Rakentamisen toteuttamista varten perustettiin rakennustoimikunta, johon kuuluivat: Yrjö Liukas puheenjohtajana, Arvo Ranne sihteerinä sekä K.F. Holmberg, Yrjö Nylund, Akseli Marttila sekä emännät Impi Marttila ja Anna Holmberg. Rahastonhoitajana toimi opettaja Yrjö Päivike. Rakennustöitä valvoi ammattimiehenä rakennustoimikunnan puolesta puuseppä Frans Viljanen ja palkattuina puutyöntekijöinä oli yhtymä Aksel Grönroos, Nestor Wahlström, Vihtori Lehti, Juho Leino ja Vihtori Stenfors (kuva ravintolasalin seinällä). Muuraustyöt suoritti Otto Rantanen, joka paremmin tunnettiin nimellä Maanpään Otto. Keskuslämmitys ja lämpöjohdot laittoi paikoilleen Oy Putkijohdon Porin konttori. Sähköjohdot ja valaistuslaitteet asensi Porin sähkö- ja telefontiliike Urho Tuominen.

Talkootyönä tasattiin tontti, tehtiin perustustyöt ja valmistettiin kellarikerros. Kaikenlaiset aputyöt suoritettiin niin ikään talkootyönä.

On melkein käsittämätöntä todeta, että uusi rakennus valmistui niin nopeasti, että vihkiäiset olivat jo 30.12.1928. Talo sai nimekseen Tasala.

Ilmeisesti nimi lainattiin H.J. Nortamon kirjasta ”Raumlaissi jaarituksi”.

Tapana olikin ja lienee vieläkin usein Tasalan iltamien yhteydessä lukea kertomuksia mainitusta kirjasta. Ovatpa raumalaiset itsekkin todenneet: ”On se kamal häppi, ko luvilaisil on Tasala, eik meil.”

Minkäläinen on Tasala

Tasalassa järjestettiin suuret nuorisoseurojen laulujuhlat 28.-30.8.1930.

Sanomalehti Lalli kirjoitti tällöin kuvauksen Tasalasta seuraavasti: Luvian uusi seurojentalo Tasala sijaitsee varsin edustavalla paikalla, kummalla Porista Raumalle johtavan maantien vasemmalla puolella alakansakoulun ja kirkon välimaissa. Leveä noin 100 metrin pituinen tie, jonka syrjille on varattu tilavat paikat autoja varten, johtaa maantieltä talon juhlallisen pylväs portaikon eteen. Itse talo mataline kattoineen tekee ensisilmäyksellä hieman oudohkon vaikutuksen, mutta silmän totuttua löytää siitä yhä enemmän ja enemmän kauniita ja miellyttäviä piirteitä. Suoraviivaiset, tyylikkääät muodot antavat sille jo ulkoapäin uudenaikaisen, edustavan juhlahuoneiston leiman. Pääsisäänkäytävän kahden puolen seisovat mahtavat valkoiset honka pylväät saattavat sisään astujan heti juhlamielelle, jota ei suinkaan heikennä eteiseen johtava leveä kaksoisovi hauskoine rauhallisine lasinsuojuksineen.

Tavallaan on uusi talo 3-kerroksinen; kellarikerros, varsinainen juhlakerros sekä yläkerros. Pääsisäänkäytävästä päästään pienehkön ulkoeteisen, johon myös pilettiluukku avautuu – kautta suureen pukuhuoneen yhteydessä olevaan lämpiöön, josta taas avautuvat ovet juhlasaliin sekä johtavat kierre portaat juhlasalin parvekkeelle sekä yläkerrokseen. Lämpiön yhteydessä ovat myös ensiluokkaiset ”nykyajan mukavuudet” vesijohtoineen ja pesuallaineen. Juhlasaliin on varattu istumapaikat -kauniit tummaksi punatut – noin 200 tuolia. Toisessa kerroksessa kaksi näyttämön kanssa yhteydessä olevaa pukuhuonetta jne.

Kellarikerrokseen on sijoitettu suuri autotalli. Edelleen on täällä pannuhuone keskuslämmitystä varten, nuorisoseuran arkisto, kellarit, halkosuojat sekä – putka, oikein rautaristikkoikkunainen pikku komero, kaiken varalta.

Kun nyt vielä mainitsemme, että talon kaikki huoneet saavat lämpönsä keskuslämmityslaitteen höyrypattereista, jokainen huone on varustettu omalla puhelimella, jotka ovat yhdistetty talon omaan keskukseen, ja että vesijohto kiertää useihin paikkoihin, olemmekin antaneet ylimalkaisen kuvauksen talon sisustuksesta. Siitä selvinnee, että kaikki mahdolliset mukavuudet on taloa suunniteltaessa otettu huomioon ja käytännöllisyyteen on kiinnitetty erikoista huomiota. Näin onkin syntynyt maakunnan ehdottomasti ensimmäinen seurojentalo. Luvialaiset voivat olla aikaansaannoksestaan ylpeitä!

Lopuksi on vielä mainittava, että talon itäpuolelle tullaan lähiaikoina rakentamaan ajanmukainen urheilukenttä. Sen valmistuttua on luvialaisilla ”Tasala” paikka, johon yhä onnistuneemmin voidaan keskittää kaikki, sekä henkisen että ruumiillisen kulttuurin kehitystä tarkoittava toiminta. Sanomalehti Lalli jatkaa vielä kuvaustaan Tasalan sisä rakenteista seuraavasti: Juhlasalissa on viisi suurta, pitkähäköä ikkunaa. Sekä ne, että niiden yläpuolella olevat vähäiset pyöreät ikkunat antavat saliin päiväsaikaan riittävän valaistuksen. Salin lattia on harvinaisen kaunista laikullista koivua, pimeänä vuorokauden aikana valaistaan sali kahdella suurella, arkkitehti Pernajan erikoispiirustusten mukaan puusta valmistetuilla sähkökruunuilla ja lukuisilla, samoin puisilla seinälampeteilla.

Juhlasali on välittömässä yhteydessä avaran ja valoisan ravintolahuoneen kanssa, josta taas päästään erikoiseen tupakkahuoneeseen. Täällä viimeksi mainitussa on aivan erikoinen nähtävyys: mv. Holmbergin piirustusten mukaan valmistettu kattokruunu, laivan ruoriratas, jota peittävän himmeän lasin läpi lukuisat sähkölamput antavat valonsa tunnelmallisen hillitysti.

Tupakkahuoneen seiiniä tulevat koristamaan meriaiheiset laivoja kuvaavat maalaukset, joten koko huone tulee alleviivaamaan Luvian ennen niin voimakkaasti, mutta nykyaikana jo lamaantunutta meriliikennettä.

Ravintolahuoneesta päästään keittiöön ja sieltä taas talon vahtimestarin kamarin ja keittiön käsittävään huoneistoon sekä näyttämö lavalle. Näyttämö on suuruudeltaan 7,30 x 9,0 metriä, joten se vastaa suuriakin vaatimuksia ja on siellä kaikki aina valaistusta sekä esirippua myöten ajanmukaista. Yläkerroksessa ovat saaneet sijansa taloa omistavien järjestöjen huoneet ja varastohuoneet. Suojeluskunnalla, Lotilla ja Nuorisoseuralla on siellä kauniit rauhalliset kokous paikkansa, näyttelijöille kaksi pukuhuonetta ja varasto

rekvisiittaa varten.

Tällainen on siis ”ei luvialaisen” kuvaus Tasalasta 1 1/2 vuotta talon käyttöönoton jälkeen. Suureksi osaksi kuvaus sopii tähänkin päivään. Muutoksista selostus myöhemmin.

Talon hallitseminen

Luvian Pirtti Osakeyhtiön alkuperäisen yhtiöjärjestyksen mukaan määrättiin pykälässä 9: ”Yhtiön hallituksena on johtokunta, johon kuuluu isännöitsijä, ollen samalla puheenjohtajana ja kaksi jäsentä, jotka kaikki, ynnä yksi varajäsen valitaan osakkeenomistajain keskuudesta.” Luonnollisesti määrätään muissa pykälissä, mitä johtokunnan jäsenten oikeuksiin ja velvollisuuksiin kuuluu, miten yhtiökokous on pidettävä ja mitkä asiat siellä on käsiteltävä. Mm. sanotaan, että yhtiökokous valitsee vuosittain 2 tilintarkastajaa ja heille varajäsenet. Näihin sääntöihin on myöhemmin tehty seuraavat muutokset: Valtiovallan taholta tulleen ja lakiin perustuvan kehotuksen mukaisesti päätettiin ylimääräisissä yhtiökokouksissa 10.4. ja 16.4.1943, lisätä uusi 19 §: Yhtiön osakkeita eivät saa omistaa ulkomaalaiset, ulkomaiset yhteisöt eivätkä ulkomaalaisten sekä eräiden yhteisöjen oikeudesta omistaa ja hallita kiinteätä omaisuutta ja osakkeita. 28.7.1939 annetun lain 2 §:ssä mainitut suomalaiset yhteisöt, eikä osaketta saa luovuttaa ulkomaalaisille tai edellä mainituille yhteisöille. Yhtiön jokainen osake on varustettava merkinnällä, jossa kielletään luovuttamasta osaketta ulkomaalaiselle tai edellä sanotuille yhteisöille, ja vastaava merkintä on tehtävä myös osakeluetteloon, mahdollisesti annettavaan väliaikaiseen todistukseen ja osakkeeseen ehkä kuuluvaan taloonkin. Tämä muutos hyväksyttiin Helsingissä 27.10.1943. Allekirjoittajana oli kauppa- ja teollisuusministeri Uno Takki. Olisikohan tämä 19 § pystynyt estämään omistusmuutokset, jos sota 1945 olisi päättynyt toisin?

Yhtiön hallinto

Yhtiön hallinnosta ovat vuosien kuluessa vastanneet seuraavat henkilöt:

Johtokunnan (1928–59) ja hallituksen (1960-) puheenjohtajat:

- 1929–36 Yrjö Liukas
- 1937–41 Reino Suominen
- 1942–45 Arvo Ranne

- 1946–51 Nestori Nummela
- 1951–55 Samu Päivike
- 1955–66 Pentti Leino
- 1966–69 Heikki Hermonen
- 1969–71 Pauli Puttonen
- 1971–73 Antti Koski
- 1973–82 Urho Railamaa
- 1982–91 Jaakko Vaahtio
- 1991–96 Yrjö Aho
- 1996- Irmeli Virtanen

Isännöitsijät (toim.joht.) Vuoteen 1982 puheenjohtajat toimivat samalla isännöitsijöinä.

- 1982–91 Urho Railamaa
- 1991–93 Irmeli Virtanen
- 1993- Terttu Aho

Tilintarkastajina ovat vuosien kuluessa olleet:

- 1930–46 A.F. Haula
- 1930–46 Helmi Kuusela
- 1936 Yrjö Liukas
- 1979 1941 Laina Rannikko
- 1943–46 Erkki Vuorela
- 1947–62 Liisa Rannikko
- 1949–64 Eero Heinilä
- 1961 Helena Jokinen
- 1963–64 Kalle Rantanen
- 1979 Kalle Rantanen
- 1979 Eero Heinilä
- 1981 Lasse Toivonen
- 1982 Eero Tamminen

Johtokunnan jäseniä (vain tiedossa olevat) Arvo Ranne, Niilo Hollmen, Impi Marttila, Pentti Leino, Sandra Hannus, Helvi Hermonen, Anna Homeri, Reino Homeri, Oiva Haula, Eero Mäki-Esko, K.F. Holmberg/Homeri, Aino Sahari, Arno Hollmen, Seppo Löytty, Hilikka Rinne, Antti Uusitalo, Heikki Sahari, Yrjö Heinilä, Lahja Homeri, Kalle Kuusela, Irmeli Virtanen, Sirkka-Liisa Salonen, Pirkko Fagerlund, Hannele Jussila, Hannu Vuorinen.

Vuoden 1998:n hallitus: pj. Irmeli Virtanen, jäsenet Marja-Leena Laine ja Juha Koivu. Isännöitsijänä Terttu Aho.

Talon toiminnasta vuosina 1928–1944

Tämä ajanjakso, 1928–1944, käsittää sen ajan, jolloin Luvian Nuorisoseura yhdessä Suojeluskunnan ja Lottien kanssa isännöi taloa. Tältä ajalta kerrotaan, että Nuorisoseura järjesti kaksi kertaa suuret laulujuhlat Luvialla.

Päätapahtumapaikkana oli seurojentalo Tasala ja sen viereen rakennettu Luvian urheilukenttä. Ensimmäiset laulujuhlat olivat 28. – 29.6.1930 ja toiset 25. – 26.6.1938. Molemmat suuret juhlapahtumat keräsivät suuret yleisöjoukot ja herättivät paljon huomiota hyvien järjestelyjensä ja sopivan juhlapaikkansa ansiosta.

Kaikki omistajaosakkaat käyttivät taloa ahkerasti. Nuorisoseuran näyttelijät esittivät vuosittain useita koko illan näytelmiä. Monenlaista kerho-, kurssi- ja harrastustoimintaa oli koko ajan vireillä. Suojeluskunta muutettiin Merisuojeluskunnaksi 15.5.1930 ja erilaiset koulutusohjelmat saivat Tasalan suojissa mahdollisuuden toiminnalleen. Tasalassa löytyi harrastusmahdollisuus kaiken ikäisille, niinpä esim. Suojeluskunnan poikaosasto ja Lottien pikkulotat kokoontuivat ahkerasti harjoituksiinsa Tasalan suojissa. Isoa salia käytettiin paitsi iltamien, tanssiaisten, syntymäpäivien ja vuosipäivien ja muiden juhlien, niin myös esim. voimistelijoiden harjoitusten järjestämiseen. Sotien johdosta tanssitilaisuuksien järjestäminen kiellettiin useaksi vuodeksi. Tämä kiello peruttiin lopullisesti vasta 1948. Iltamissa saatiin ohjelman päätteeksi ensin tanssia yksi tunti, kunnes kiello sitten kumottiin kokonaan. Nuorison oli joskus vaikea noudattaa tällaista kielloa.

Niinpä tapahtuikin, että he kokoontuivat salaa esim. joihinkin suuleihin tanssimaan poliiseilta piilossa.

Tasalaan kokoontuivat miehet sotaan lähtöä varten. Siellä myös koulutettiin luvialaisten oma kenttätykistö patteri toimintavalmiiksi lähetettäväksi Hangon piiritysjoukkoihin

liitettäväksi. Täältä käsin hoidettiin myös kotiseudun turvajoukkojen sekä ilmavalvontatehtävien järjestelyt.

Kun sitten karjalaiset evakot saapuivat Luvialle, ensin tilapäisesti ja myöhemmin pysyvästi sijoitettavaksi, niin se tapahtui Tasalan kautta. Sotavuosien aikana Lotat pitivät Tasalassa yllä kahvilatoimintaa. Kahvila oli avoinna yleisölle klo 10:stä iltaan asti. Oli varsin tavallista, että mm. I0mailevat sotilaat vierailivat usein kahvilassa tapaamassa toisiaan ja vaihtamassa kokemuksiaan rintamilta. Lotta-Svärd -yhdistys nimesi kahvilasta vastaavat vanhemmat lotat ja heille apulaiset. Varsin tavallista oli myös, että pikkulotat vuorottelivat kahvilassa auttaen keittiö- ja tarjoilutehtävissä.

Valvontakomission aika

Sota päättyi 19.9.1944 ja rauhanteon yhteydessä perustettiin Suomeen Valvontakomissio, jonka päämaja sijoittui Helsingissä hotelli Torniin. Komission venäläisenä johtajana oli kenr. Zhadov. Hänen ensimmäisiä toimiaan oli mm. suojeluskunta- ja lottajärjestöjen lopettaminen 4.11.1944. Siinä yhteydessä lopetettiin samalla sotilaspoikien ja pikkulottien toiminta. Jotta olisi välttytty suojeluskuntien ja lottien omaisuuden joutumiselta ”ei toivottujen” omistajien käsiin, suoritettiin kiireesti järjestelyjä toimitilojen omistussuhteiden uudelleen järjestelyä varten. Tästä syystä Luvian Merisuojeluskunta ja Lotat päättivät luovuttaa Pirtti Oy:n osakkeensa seuraavasti:

Luvian Merisuojeluskunta luovutti Luvian Maamiesseuralle 248 osaketta

Luvian Lotta-Svärd -yhdistys luovutti Luvian Maatalousnaisille 250 osaketta

Osakkeenomistus oli tämän jälkeen:

- Luvian Nuorisoseura 500 osaketta
- Luvian Maatalousnaiset 250 osaketta
- Luvian Maamiesseura 248 osaketta
- K.F. Homeri 1 osaketta
- A.F. Haula 1 osaketta

1000

Tähän siis päättyi suojeluskunnan ja lottien osuus Luvian Pirtti Oy:n toiminnassa. Päätökset kirjattiin ylimääräisessä kokouksessa 5.11.1944. Merisuojeluskunnan puolesta

päätöksen allekirjoittivat Reino Suominen ja Arvo Ranne. Pöytäkirjan tarkastivat Kalle Haula ja Kalle Kuusela.

Toiminta jatkuu

Talo oli nyt ollut käytössä 15 vuotta ja sen ylläpito vaati jatkuvasti rahaa ja huolenpitoa. 4.2.1945, jolloin johtokunnassa olivat isännöitsijänä Nestori Nummela, ja jäseninä Anna Homeri ja Arvo Ranne, päätettiin, ettei Tasalaa toistaiseksi vuokrata pelkkiä tanssiaisia varten. Sama johtokunta päätti kuitenkin sallia jälleen tanssiaiset 2.8.1945. Pelkistä tanssi-illoista perittäisiin vuokraa 1500 mk/ilta, ohjelmaa + 1 tunti tanssia 1000 mk/ilta. Parin kuukauden kuluttua 31.10 vuokria korotettiin. Uudet vuokrat olivat: tanssi-ilta 2000 mk, ohjelma + 1 tunti tanssia 1500 mk, elokuvat 1200–1500 mk, osakas seuroille iltamat 800 mk ja osakasiltama 400 mk. Lääkäriin vastaanotot olivat 300 mk, maanmittarikokoukset 500 mk, kangaskoulua varten yläkerta 3 kk/1200 mk, autotalli / henkilöauto 200 mk/kk ja kuorma-auto 900 mk/kk sekä pukuhuoneen pito 200 mk/i1ta.

Elokuvanäytäntöjä varten Erkki Haulalle vuokrattiin 30.1.1946 juhlasali, näyttämö, eteinen ja keittiön eteinen. Vuokraajan oli itse maksettava remontit, jotka aiheutuivat elokuvaesityksistä ja vastattava, että lain ja asetusten määräykset tulevat noudatetuiksi. Sähkön kulutuksen maksoi vuokraaja joka näytännöillä. Tuolit vuokraaja sai järjestää haluamallaan tavalla näytännöillä varten itse. Talo annettiin vuokralle kahtena iltana viikossa, tiistaina ja torstaina sekä lisäksi eri sopimuksesta lauantai- ja pyhäiltoina. Vuokra-aika kesti kolme vuotta ja vuokra oli 500 mk/ilta, paitsi sunnuntaina, jos oli kolme näytöstä, niin 600 mk. Vuokrasumma vaihteli rahan arvon muutoksen mukaan. Vuokra-aika alkoi heti, kun vuokraaja oli saanut elokuvalaitteensa näytännökuntoon. Vuokraaja oli oikeutettu irtisanomaan vuokrasopimuksen aikaisemminkin. Vuokraajan omaisuudeksi jäi taloon laittamansa omaisuus, sähkö ym. laitteet. Vuokraajan lopetettua näytökset hänen oli laitettava talo entiseen kuntoon.

Erkki Haulan palattua takaisin merikapteenin ammattiinsa ja laivanpäälliköksi, Oiva Haula jatkoi elokuvien esittämistä kevääseen 1949. Elokuvakonetta varten rakennettiin näyttämön taakse rakennuksen ulkopuolelle tiilinen konehuone. Peräseinään tehtiin kuvan esittämistä varten aukko ja valkokangas riippui salin sisääntulopäädyn seinällä. Tuolit oli joka näytännöä varten käännettävä, jotta istumasuunta muuttui valkokankaaseen päin. Takaseinän puoleinen kattokruunu nostettiin sitä kannattavan varren aukkoa suurentamalla ylöspäin pois valokiilan tieltä. Näytännöjen jälkeen kattokruunu laskettiin takaisin normaaliin asentoon. Oiva Haula valitsi itse esitettävät elokuvat ja nouti ne Helsingistä palauttaen samalla esitetyt nauhat. Koneenkäyttäjänä toimi sahalla toimeen siirretty konemies Turman, joka asui Rannen kaupan yläkerrassa Homerin vuokralaisena. Ilmeisesti elokuvien näyttäminen ei ollut erikoisen tuottava harrastus, koska se jatkui vain noin 32 vuotta. Toiminta loppui, koneet myytiin~ konehuone purettiin. Oiva Haulan

asennuttamat varavalolaitteet ostettiin talolle 10.5.1949 hintaan 12.350 mk.
Elokuvanäyttämön peräseinän lävitse tehty reikä tukittiin ja peitettiin pahvilla, samalla suunniteltiin lattian uusimista koivulaudoilla.

12 6.3.1947 johtokunnan jäsen Arvo Ranne pyysi eroa, oltuaan mukana jäsenenä ja puheenjohtaja-isännöitsijänä rakennusvaiheesta lähtien, yhteensä 19 vuotta. Hänen tilalleen valittiin Pentti Leino. Toukokuussa 1949 Anna Homeri luopui vuosikautia kestäneestä johtokunnan jäsenyydestä ja hänen tilalleen valittiin Helvi Hermonen. Nestori Nummela pyysi eroa isännöitsijän tehtävästä 27.5.1951 ja hänen tilalleen valittiin Samu Päivike, jonka aloitteesta alettiin valmistella elokuvien esittämisen jatkamista. 2.6.1952 hyväksyttiin rakennustarjous 135.000 mk Rakennusliike Rainio-Ukkonen-Kiviniemeltä. Osa entisestä Lottien huoneesta muutettiin betoniseksi elokuvakonehuoneeksi. Valkokangas pantiin riippumaan näyttämön esiripun taakse. Samalla näyttämön aukkoa piti korottaa noin 40 cm ja esirippu uusittiin. Kattokruunuja piti taas nostaa ylemmäksi valokeilan tieltä. Elokuvalippujen hinnat olivat salissa 80 mk ja parvella, jonne mahtui noin 40 katselijaa, 100 mk. Elokuvakoneen ensimmäiseksi käyttäjäksi koulutettiin Lauri Virta. Hän oli myös mukana asentamassa konetta uuteen huoneeseen.

Virta ei kuitenkaan jäänyt hoitamaan konetta, vaan otti pestin laivastoon ja palautti Pirtti Oy:lle koulutukseensa käytetyn rahan. Koneenkäyttäjäksi saatiin 1.11.1953 Viljo Virtanen Nakkilasta. Hänen työnsä jatkajaksi koulutettiin Tasalan naapurissa asunut Väinö Sarkkomaa. Koulutukseen kuului 400 tuntia harjoituksia ja kuukauden kurssi Helsingissä. Sarkkomaa jatkoi sitten Virtasen työtä niin kauan kuin elokuvia Tasalassa näytettiin. Hän muistelee toiminnan tulleen kannattamattomaksi sen jälkeen, kun ihmiset alkoivat hankkia itselleen televisioita. Katselijat eivät enää olleet Tasalan elokuvista kiinnostuneita.

Erkki Hämäläinen, joka Tauno Hellamaan kanssa toimi järjestysmiehenä koko näytäntöjen ajan, muistelee näytäntöjen olleen tiistaisin ja torstaisin sekä sunnuntaisin klo 19.00 ja 21.00. Arkisin näytettiin yleensä ulkomaalaisia, etupäässä amerikkalaisia filmejä. Sunnuntaiksi pyrittiin saamaan kotimaisia filmejä ja ne näytettiin yleensä täysille katsomoille. Filmien valitsemista varten nimettiin erillinen Filmilautakunta, laajojen piirien mielipiteiden huomioimiseksi. Tähän lautakuntaan nimettiin puheenjohtajaksi Pentti Leino ja jäseniksi Tyyne Haula, Mirja Sookari, Arvi Marttila, Anna Homeri ja Kalle Kuusela. Ainakin vuonna 1955 näytettiin filmejä ahkerasti. Esim. seuraavia näytöksiä todetaan: 2.1.1955 Lunastettu maa, 25~ katselijaa, 6.1.1955 Kaksi vanhaa tukkijätkeä, 353 katselijaa, 23.3.1955 Sumujen silta, 320 katselijaa. Säännöllinen elokuvatoiminta päättyi vuonna 1970.

Paitsi elokuvateatterin kautta saatua viihdytystoimintaa, esitettiin Tasalassa ahkerasti ”elävää teatteria”. Porin teatteri, Rauman teatteri, Lattomerenselän teatteri ja Luvian

Ns:n näyttelijät keräsivät runsaasti katselijoita. Vieläkin muistetaan laulunäytelmä Laivan kannella, jota luvialaiset kävivät täysille saleille esittämässä monissa naapuripitäjissämmekin. Viihdetaiteilijoista mm. Tauno Palo, Tapio Rautavaara, Aku Korhonen ja Esa Pakarinen kävivät Tasalassa esiintymässä. Iltamia jäsenseurat järjestivät usein, kartuttaen täten vuokratuloja. Tupakkahuonekin vuokrattiin Maatalousnaisille mankelihuoneeksi. Alakerroksen putkasta olisi poliisilaitos ollut kiinnostunut, mutta ei luvattu. Autotallista rakennettiin kuitenkin painonnostotilat v.1953 ja toisesta kellarista rakennettiin sauna 1950-luvulla.

Kun talousneuvos K.F. Homeri perusti Luvia Seor ry:n, siirsi hän omistamansa Luvian Pirtti Oy:n osakkeen perustamalleen seuralle 16.12.1953.

Merikapteeni A.F. Haula lahjoitti 2.4.1959 omistamansa Pirtti Oy:n osakkeen n:o 1000 urheiluseura Luvian Vedolle. Lahjoituksen ottivat vastaan pj. Reino Kylänpää ja sihteeri Ilmari Jalava. Kun Tasalan korjauksiin tarvittiin varoja, esitti Luvian Veto Maamiesseuralle, että se luovuttaisi osakkeitaan urheiluseura Vedolle, jolloin voitaisiin anoa veikkausvoittovaroja Tasalan kunnostamiseen urheilutarkoituksiin. Läänin Urheilulautakunnalta oli saatu asiaa kysyttäessä myönteinen lausunto. Niinpä sitten Vanha-Marttilassa 16.1.1966 pidetyssä Maamiesseuran kokouksessa päätettiin yksimielisesti lahjoittaa Luvian Vedolle 240 kpl Pirtti Oy:n osaketta ja pitää edelleen Maamiesseuralla 8 osaketta. Luovutuskirjan allekirjoittivat Maamiesseuran puolesta 21.4.1966 Yrjö Heinilä ja Antero Hermonen sekä Luvian Vedon puolesta Eero Tamminen ja Viljo Vähä-Mattila Tällä tavoin tuli myös ripeästi toimiva Luvian Veto osallistumaan Tasalan huolenpitoon.

Seurojentalon osakkeiden omistamisesta voidaan todeta, että osakkeiden mukana seuraa velvoite huolehtia ja hoivata luvialaisille rakasta Tasalaa, jotta talo voi jatkaa toimintaansa seuraavankin sukupolven aikana, vähintään samassa kunnossa kuin sen on vastaankin ottanut.

Palloilusali

Heikki Hermosen toimiessa talon isännöitsijänä vuonna 1966–69 ja urheiluseura Vedon tultua mukaan Tasalan johtoon, todettiin, että pitäjän aktiiviselle urheilua ja palloilua harrastavalle joukolle ei ollut ainuttakaan sisätilaa käytettävissään harrastuksiaan varten. Lähivuosien näköpiirissäkään ei ollut rahoitusmahdollisuuksien järjestymistä asian korjaamiseksi.

Tässä pakottavassa tilanteessa sovittiin ison salin muuttamisesta palloilusaliksi vuonna 1968. Tästä päätöksestä seurasi, että parveke purettiin, jotta saataisiin pelitilaa lisää 5 m. Pienet pyöreät yläikkunat peitettiin ja isot ikkunat peitettiin irtolevyin sekä teräsverkolla. Kattokruunut ja sivulampetit poistettiin kokonaan ja kattoon pantiin 2 riviä 2-putkisia valaisimia. Juhlasalin muodonmuutos oli perusteellinen. Näihin muutoksiin saatiin veikkausvoittovaroja ja lisää rahaa saatiin myymällä kunnalle paloasemalle tarvittua tieoikeutta. Kaikki työt suoritettiin talkoilla. Näin alkoi uusi aikakausi liikuntasalina, jossa pelasivat ahkerasti jalka- ja lentopalloilijat. Myöskin naisten kuntojummat aloitettiin aikanaan Tasalan salissa.

Juhlasali voitiin palauttaa entiselleen, kun keskuskansakoulun tontille rakennettiin uusi ns. viipalekoulu, jossa urheiluseurat saivat harrastajilleen paremmat ja asianmukaisemmat puitteet. Onneksi katto kruunut ja lampetit varastoitettiin ja vuonna 1991 Esko Juhela entisöi vanhat kattokruunut ja ne asennettiin paikoilleen. Nykyinen oviseinä on entisen parvekkeen takaseinä, parveke sijaitsi siis kokonaan salin puolella.

Sotien jälkeisinä vuosina Tasalassa toimi jonkin aikaa puolivuotinen metsänhoitokoulun kurssi, jossa sodasta palanneille annettiin opetusta uuteen ammattiin kouluttautumista varten. Vihättävänä toteamuksena mainittakoon, että kolme kurssilaista löysi itselleen elämänkumppanin kurssin aikana. Pitkän aikaa talossa toimi myös kankaan kudontaa opettavia kursseja, joille vuokrattiin tiloja talon yläkerrasta. Jopa kansakoulullekin voitiin vuokrata opetustilaa useiksi kuukausiksi koulun ollessa remontissa. Talon siisteydestä, lämmityksestä ja yleisestä kunnossapidosta on sen alusta aina 1990-luvulle asti huolehtinut vahtimestari, jota varten taloon varustettiin alun perin vahtimestarin asunto, käsittäen keittiön ja kamarin sekä WC:n.

Viran ensimmäinen ja pitkäaikainen hoitaja oli Kalle Luotola ja hänen tomera vaimonsa "Santra". Heidän jälkeensä monet luvialaiset hoitivat vahtimestarin tointa lyhyempiä aikoja, kunnes Lahja Valtanen piti useita vuosia huolta talon siisteydestä ja järjestyksestä (1953–1963 ja 1972–1991).

Talon viettäessä 60-vuotisjuhlia osoitti isännöitsijä Urho Railamaa kauniit sanat Lahja Valtaselle. Vuodesta 1992 talo on ollut ilman paikalla asuvaa vahtimestaria. Hänen tehtävänsä on jaettu osakasjärjestöjen kesken. Lisäksi on käytetty paikallista siivouspalvelua. Kunnossapitokustannusten peittämiseksi on peritty erityistä osakasrahoitusta, joka tällä hetkellä on 15 mk/osake/vuosi. Säästöpuolelle voidaan toisaalta merkitä vahtimestarin palkan puuttuminen. Tällä tavoin siis toteutuu ns. kunnossapitovelvoite.

Korjauksia ja hankintoja

Tiedossa ei ole, milloin Tasala sai hirsiseiniensä päälle ulkolaudoituksen.

Se on kuitenkin tapahtunut varhaisessa vaiheessa 1930-luvulla. Merkintöjen mukaan öljysäiliö hankittiin vuonna 1966, jolloin todennäköisesti siirryttiin öljylämmitykseen. Samana vuonna uusittiin juhlasalin ikkunoiden sisäpokat ja osa vuorilaudoituksesta. Vuonna 1974 uusittiin rakennuksen peltikatto osittain talkootyönä. Samalla poistettiin katon eteläisellä räystäällä olleet koristepylväät, joiden tilalle ei enää asennettu uusia. Tässä vaiheessa otettiin yhteys museovirastoon, jonka lausunto ja valvonta oli edellytyksenä mahdollisten valtionavustusten saantiin edessä olevien peruskorjausten rahoituksia suunniteltaessa. Talon ulkomaalaus suoritettiin 1976. Vuonna 1981 tehtiin suuri peruskorjaussuunnitelma. Sen teki rakennusmestari Heikki Hermonen.

Suunnitelman mukaan toimittaisiin seuraavasti:

- Huhtikuu: lattioiden lämmöneristys, keittiöremontti, ravintolan ja juhlasalin maalaus.
- Toukokuu: sähkötyöt, keittiön ja eteisen päällysteet, ravintolan ja juhlasalin maalaus.
- Kesäkuu: ulko-ovet, ikkunat, käymälät ja suihkuhuone.
- Elokuu: vahtimestarin asunto, juhlasalin ja ravintolan kalusto.
- Syyskuu: muut työt.

Kustannusarvio rak.mest. Heikki Hermosen laskelman mukaan oli 155.000 mk. Osakevastikerahaksi sovittiin vuonna 1982 12 mk/osake/vuosi eli yhteensä 12.000 mk/vuosi.

Oli luonnollista, että tällaiset valtavat peruskorjaustoteutukset vaativat paljon rahaa, sillä lopullinen kustannusarvio nousi yhteensä 258.000 markkaan. Niinpä suoritustapahtumat paloitetiin toteutettavaksi pitempänä aikana rahoitusratkaisujen onnistumisen mukaan. Tehtiin taas seuraava rahoitussuunnitelma:

- Valtionapua Ns. – talojen peruskorjauksiin 50.000 mk
- Valtionapua Maamiesseurojen talojen korjauksiin 20.000 mk
- Keräysvaroja 60.000 mk Pankkilainaa 15.000 mk
- Talkootöitä 10.500 mk
- Yhteensä 155.500 mk

Talkootyönä puhallettiin lietsolla ullakolle metrin paksuinen kerros kuivaa purua, entisen sammalpeitteen lisäksi. Mahtoi se olla talkoolaisille pölyinen työmaa, kun he ahtaassa tilassa levittivät kutterinpurun tasaiseksi kerrokseksi. Talkootyönä hiottiin salin lattialaudat, korjattiin ja maalattiin ikkunoita ja seiniä, ulko-ovet ja alakerran ovet, sekä avustettiin vesijohtotöissä (kunnallinen vesi- ja viemäriputkisto). Talkootöitä tehtiin 220 päivää, yhteensä 2.333 tuntia, mikä 18 markan tuntipalkan mukaan teki 41.994 mk. Rahan puutteen vuoksi siirrettiin sähkötöiden ja ilmastointilaitteistojen sekä eteishallin korjaus- ja muutostöiden suoritus tuonnemmaksi. Sähkötöiden osalta suoritettiin vain välttämättömin osa. Toimitusjohtaja Urho Railamaa totesi korjaustöiden lopputarkastelussa rahaa käytetyn 140.263 mk.

Kouluruokailu

Keväällä 1982 korjattiin kirkonkylän koulun keittola. Korjauksen aikana suoritettiin kouluruokailu Tasalassa. Kunta maksoi keittiön muutostöiden kustannukseen tarvitut 11.000 mk.

Sääntöjen uusiminen

Ote Pirtti Oy:n ylimääräisen yhtiökokouksen pöytäkirjasta 23.10.1959.

Kokouksessa olivat saapuvilla ja edustettuina seuraavat yhtiön osakkaat;

- Maamiesseura edustaja Yrjö Heinilä 248 osaketta
- Luvian Nuorisoseura edustaja Sirkka Kivimäki 500 osaketta
- Maatalousnaiset edustajat Aino Sahari ja Anna Homeri 250 osaketta
- Luvia Seor edustaja Keijo Hannus 1 osake

Yhteensä 999 kpl osakkeita, yksi osake (Luvian Veto) ei ollut edustettuna, 1 osake vastaa yhtä ääntä. Lisäksi olivat läsnä hallituksen jäsenet Helvi Hermonen, Kalle Kuusela ja Pentti Leino.

1§ Pirtti Oy:n isännöitsijä Pentti Leino avasi kokouksen ja kokouksen puheenjohtajaksi valittiin tuomari Keijo Hannus ja sihteeriksi Sirkka Kivimäki.

2§ Todettiin, että yhtiökokous oli laillisesti kokoon kutsuttu lähettämällä kirjallinen ilmoitus 10 päivää aikaisemmin ja naulaamalla ilmoitus yhtiön talon ilmoituskaappiin seuraavalla ilmoituksella: Luvian Pirtti Oy:n ylimääräinen kokous pidetään Tasalassa perjantaina 23.

pnä lokakuuta 1959 klo 19.00. Kokouksessa käsitellään hallituksen ehdotus yhtiön sääntöjen muuttamisesta. Hallitus ilmoittaa myös, että yhtiön osake n:o 1000 on lahjoituksen kautta siirtynyt yhtiön osakkaiden ulkopuolelle, josta yhtiön sääntöjen mukaan täten ilmoitetaan.

Luvialla 13.10.1959 Hallitus

3§ Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin rouvat Helvi Hermonen ja Anna Homeri.

4§ Yhtiön sääntöihin päätettiin tehdä seuraavat muutokset: 1 § lisätään 2 momentti ”Yhtiö ei jaa osinkoa, vaan vuosivoitto käytetään yhtiökokouksen päättämällä tavalla yleishyödylliseen tarkoitukseen.” 13§ muutetaan kuulumaan seuraavasti: Tehdään uusi pykälä, joka kuuluu (liite 1)

17§ ”Jos yhtiö lopettaa toimintansa taikka se muuten purkautuu, lankeavat sen varat yhtiökokouksen päättämällä tavalla sellaiselle yhdistykselle, yhteisölle, laitokselle tai säätiölle, joka yleishyödyllisen tarkoituksen perusteella on hyväksytty verovapaaksi.”

5§ Yhtiön sääntöjen muuttamiseksi päätettiin pitää toinen kokous kahden kuukauden kuluttua.

Pöytäkirjan vakuudeksi;

Keijo Hannus, puheenjohtaja; Sirkka Kivimäki, sihteeri Pöytäkirja tarkastettu ja havaittu oikeaksi.

Anna Homeri Helvi Hermonen.

Tämän pöytäkirjan mukaan siirtyi A.F. Haulan osake 23.10.1959 Luvian Vedolle.

Pirtti Oy:n säännöt, jotka muilta osin olivat olleet voimassa vuodesta 1924 lähtien eli 59 vuotta uusittiin 21.7.1983. Koska uudet säännöt ovat varsin yksinkertaiset ja selkeät esitetään ne tässä kokonaisuudessaan.

Luvian Pirtti Osakeyhtiön yhtiöjärjestys

1 § Yhtiön toiminimi on Luvian Pirtti Osakeyhtiö ja sen toimialana on rakentaa talo ja ylläpitää sitä.

2§ Yhtiön kotipaikka on Luvia.

3§ Yhtiön osakepääoma on kaksituhatta (2.000) markkaa ja osakkeiden nimellisarvo on kaksi (2) markkaa.

4§ Yhtiöllä on hallitus, johon kuuluu kolme varsinaista jäsentä. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja yhtiölle toimitusjohtajan. Toimitusjohtaja ei voi olla hallituksen puheenjohtaja.

5§ Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy vaalia ensiksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Yhtiössä on yksi varsinainen tilintarkastaja ja hänellä yksi varamies.

Tilintarkastaja valitaan tehtävänsä toistaiseksi.

6§ Kutsu yhtiökokoukseen toimitetaan osakkaille todistettavasti kirjallisesti.

Kokouskutsun tiedoksi antamisen tulee tapahtua aikaisintaan neljä (4) viikkoa ja viimeistään viikkoa (1) ennen kokousta.

7§ Yhtiön toiminimen allekirjoittaa hallituksen puheenjohtaja yksin tai kaksi hallituksen jäsentä yhdessä.

8§ Yhtiön tilivuosi on kalenterivuosi.

9§ Varsinainen yhtiökokous on pidettävä vuosittain hallituksen määräämänä päivänä maaliskuun loppuun mennessä.

Kokouksessa on:

esitettävä 1. tilinpäätös, joka käsittää tuloslaskelman, taseen ja toimintakertomuksen

2. tilintarkastuskertomus päätettävä

3. tulos laskelman ja taseen vahvistamisesta toimenpiteistä, joihin vahvistetun taseen mukainen voitto tai tappio antaa aiheita
4. vastuuvapaudesta hallituksen jäsenille
5. hallituksen jäsenten ja tilintarkastajien palkkioista
6. hallituksen jäsenet
7. tilintarkastaja ja hänelle yksi varamies tarvittaessa

10§ Yhtiön osakkeita eivät saa omistaa ulkomaalaiset, ulkomaiset yhteisöt eivätkä ulkomaalaisten sekä eräiden yhteisöjen oikeudesta omistaa ja hallita kiinteätä omaisuutta ja osakkeita 28. päivänä heinäkuuta 1939 annetun lain 2 §:ssä mainitut suomalaiset yhteisöt, eikä osakkeita saa luovuttaa ulkomaalaiselle tai edellä mainituille yhteisöille.

Tämä pykälä on merkittävä osakekirjoihin ja osakeluetteloon, mahdollisesti annettavaan väliaikaistodistukseen ja osakeantilippuun.

Pihamaan asfaltointi

Isännöitsijä Urho Railamaa sai v.1985 kirjeen Tasalan pihan kunnosta syvästi huolestuneelta kuntalaiselta. Tämä kannanotto laittoikin sitten vauhtia Tasalaan johtavan tien sekä pihamaan kestopinnoittamiseen. Yhteistoiminnassa Luvian kunnan, Luvian Yrittäjät ry:n ja Lions Club Luvian kanssa hoidettiin hankkeen rahoitus, 46.000 mk (36 mk/m²). Asfaltoinnin rahoittamiseksi Yrittäjät hankkivat Tasalan eteiseen mainospeilin. Sen ympäriltä myytiin mainostilaa 20 x 1.000 mk. Luovutustilaisuudessa lahjoitettiin Tasalan juhlasaliin Yrittäjien logolla varustettu puhujapöytä. Näin oli tämän huolestuneen kansalaisen aloite johtanut toivottuun tulokseen vuonna 1986.

Vuonna 1997 uusittiin eteisen peilin mainokset viideksi vuodeksi hintaan 1.500 mk

60-vuotisjuhla ynnä muuta

Tasalan 60-vuotisjuhlaa vietettiin 27.11.1988. Juhlapäivänä Tasala sai onnittelujen yhteydessä mm. kylmiön, pölynimurin, pöytäliinat, kattiloita, viirejä ja päivällislipputuloina sekä lahjoituksina 14.400 mk rahaa. Juhlavuonna toimi isännöitsijänä Urho Railamaa, sekä muina hallituksen jäsenenä Jaakko Vaahtio (pj) ja Sirkka-Liisa Salonen, tilintarkastajana Eero Tamminen ja vahtimestarina Lahja Valtanen. Samana vuonna myönnettiin Luvian Vedolle oikeus korjata käyttöönsä entinen suojeluskunnan huone.

Edelleen peruskorjauksesta

Vuosina 1983–1989 ei tehty mitään merkittäviä korjauksia, lukuun ottamatta pihan asfaltointia vuonna 1986. 1990 oltiin jälleen anomassa rahaa kesken jääneiden korjaussuunnitelmien jatkamiseksi. Tuloksena saatiin noin 50.000 mk, jossa mm. valtio oli mukana. Vuonna 1990 hankittiin mustat näyttämön verhot ja kiskot hintaan 26.726 mk. Syksyllä 1991 laati rakennusmestari Kalle Randell ehdotuksen, jonka mukaan autotallista tehtäisiin ajanmukainen asunto vahtimestarin käyttöön. Käytössä olevasta asunnosta vuorostaan tehtäisiin astiavarasto ja sosiaalilat keittiöhenkilökunnalle.

Uuden asunnon osalta suunnitelma raukesi, kun vahtimestarin toimesta luovuttiin ja siivous muuttui talkootyöksi 1992. Vuonna 1990–1992 paneloitiin salin seinät, kunnostettiin kokoustilat ja näyttämö, sekä parannettiin sähköistystä ja asennettiin takaisin entisöidyt kattokruunut.

Kaikkiin näihin ja tuleviin korjauksiin tarvittiin runsaasti varoja. Vuonna 1993 käynnistettiin jälleen varojenhankintakampanja. Haastekeräyksessä haaste maksoi 50 mk/haastettava, yritysten ja yhdistysten minimimaksu oli 200 mk, jolla sai 4 haastetta. Muistoksi keräykseen osallistumisesta sai jokainen, joka osallistui vähintään 200 markalla vanhan Tasalan logolla varustetun lautasen ja 500 markalla osallistuneet saivat lisäksi kahvikupin, asetin ja leipälautasen. Haastekeräys tuotti 70.143,40 mk.

Vuonna 1993 saatiin valmiiksi eteisen ja WC:n remontti, salin tapetointi ja maalaus sekä salin yläosan pyöreiden ikkunoiden avaaminen. Vuonna 1994 ostettiin Arsenaalilta huippuimuri ja keskusradio, teetettiin vitriinikaapit, jotka laitettiin ravintolahuoneen seinälle ja myytiin osakkeenomistajien käyttöön. Ulkomaalaus uusittiin vuonna 1995 ja samassa yhteydessä uusittiin ulkolaudoitusta. Hankittiin myös puuseppä Frans Viljasen tekemiä alkuperäisiä puutuoleja täydentämään noin sata, lähes samalla mallilla tehtyä vanhaa puutuolia. WC:n rakentamisen takia menetettiin vaatenaulakkotilat ja tilalle hankittiin uudet naulakot, myös ulko-ovet uusittiin. Vuonna 1995 asennettiin talon sisätiloihin uusi öljysäiliö. Vanha täytettiin hiekalla ja jätettiin maahan.

Talon remontti on vuosina 1990–1998 tullut maksamaan n. 426.000 mk, johon avustus- ja keräysvaroja on saatu 208.570 mk, josta valtion avustusta 87.722 mk. Korjaustarvetta on edelleen. Uusiin korjauksiin on tänä vuonna myönnetty POMO-rahoitusta 34.000 mk. Tällä rahalla on jo korjattu osa vanhoista tuoleista, loput tuolit on tarkoitus korjata vielä tämän vuoden puolella. Ensi vuoden projektina on salin sisäpuoleiset ikkunat, porraskäytävät, pihan maisemointi ja paikoitusalueen laajennus. Tasalan vuokraus on edelleen tapahtunut suotuisissa merkeissä. Varsinkin viikonloput ovat olleet ahkerasti varatut monenlaisiin

juhlatilaisuuksiin jo kuukausia etukäteen. Mm. antiikkihuutokauppatoiminta on viime vuosina ollut vilkasta.

Näiden yhteydessä on pidetty kahviota, jonka tuotto on tullut taloyhtiölle.

Muuttuneet omistussuhteet

Ilmeni, että Maaseutunaiset (mm. entiset Maatalousnaiset) halusivat luopua pääosasta osakkeistaan. Vuonna 1997 tapahtuneen osakekaupan jälkeen osakkeet jakaantuvat seuraavasti:

- Luvian Nuorisoseura 745 osaketta
- Luvian Veto 241 ”
- Maamiesseura 8 ”
- Maaseutunaiset 5 ”
- Luvia Seor 1 ”

Vastike osaketta kohti on 15,- eli vastikkeet yhteensä 15.000 mk/vuosi.

Järjestyksen pito ja tanssit

Jo Tasalan valmistumisen ensimmäisten toimintavuosien alusta lähtien talo on ollut hyvin suosittu tanssiaisten järjestelypaikka. Vanhat luvialaiset muistelevat kaiholla sellaisia suuria juhlia kuin esim. rusakkotanssit. Metsästäjät kulkivat ketjussa läpi lahden peltoaukeiden ja toivat saaliina runsaan joukon rusakoita juhlaruuan tarpeiksi. Mainosauto kierteli lähipitäjissä esittäen hyppiviä rusakoita ja kertoen tulevista rusakkotansseista. Bussikuormittain saapui väkeä koko Satakunnasta tanssimaan, syömään rusakkopaistia ja kuulemaan Reino Homerin ja Iiro Rantasen sepittämiä hauskoja lauluja. Muistitiedot kertovat paikalla olleen jopa 800 vierasta, mikä runsaasti ylitti sallitun määrän. Kerrotaan esim. Porista tulleen 10 linja-autoa.

Miten sallitun määrän ylityksestä selvittiin, on luku sinänsä. Oli varsin tavallista ottaa taloon suuria vierasmääriä, siitä kertoo yläkerran käytävän lisänaulakkojen numerot. Vieläkin taidetaan todeta siellä naulakonumeroita yli 500. Vaatesäilytysrahojakin kertyi huomattavia summia. Muistetaan vieläkin erityisellä kiitoksella pitkäaikaista naulakonhoitajaa (1928 – 1950) lisäksi Mäkimetsää, joka luovutti vaatesäilytyksestä saadut tulot Nuorisoseuralle, kartuttaen tällä tavoin talon velkataakan maksuun kerättävää tiliä. Myös erilaiset muut tanssitilaisuudet keräsivät paljon kävijöitä, aikana ennen television tuloa. Erilaisten juhla-, tanssi- ja elokuvien järjestämiseen liittyi aina lupahakumenettely. Siinä yhteydessä oli myös nimettävä järjestysmiehet. Järjestysmiehille

järjestettiin poliisien puolesta lyhyet kurssit, jolloin heille selvitettiin heidän velvollisuutensa ja oikeutensa kokoontumisrauhan vaalimisessa ja käyttäytymisessä häiriöiden sattuessa.

Vuosien kuluessa monet luvialaiset luottomiehet toimivat Tasalan erilaisissa juhlatilaisuuksissa järjestysmiehinä. Esimerkiksi tanssiaisissa piti olla 4 järjestysmiestä, minkä lisäksi 2 poliisia kävi kerran illassa tarkastamassa ja perimässä palkkionsa. Tansseja järjestettiin vielä 1960-luvulla joka viikonvaihte. Tasalan alakerrassa oli oikein kaltereilla varustettu putka, johon iltamien tai tanssiaisten aikana levottomuuksia tai järjestyshäiriöitä aiheuttaneet pantiin rauhoittumaan. Erkki Hämäläisen muistelun mukaan putka toimi vain väliaikaisena pidätysuojana, josta pidätetty tanssiaisten loputtua joko päästettiin pois tai siirrettiin Eurajoen poliisivankilaan. Tapauksia sattui yleensä 2-3 kertaa vuodessa. Talteen otetuista enemmistö oli ulkoseurakuntalaisia. Elokuvien aikana salin kolme perimmäistä tuoliriviä olivat ns. aitiopaikkoja. Ne olivat korokkeella ja paikoista perittiin korotettu maksu.

Ulko-ovet oli pidettävä näytöksen aikana lukittuina häiritsemään pyrkivän nuorisojoukon takia. Palkkioksi järjestysmiehet saivat katsella kaikki esitetyt elokuvat.

Muistolaatat

25.1.1992 kiinnitettiin ravintolahuoneen seinälle Satakunnan Sotilaspoikakilta ry:n toimesta muisto laatta, jossa on teksti: Tässä rakennuksessa toimivat vuosina 1928 – 1944 Luvian Merisuojeluskunta ja Lotta-Svärd yhdistys. Laatan kiinnitti Satakunnan Sotilaspoikakilta ry. Samalla 15.12.1992 kiinnitettiin myös talon pihapäättyyn laatta tekstillä: ”Tältä paikalta lähtivät Luvian miehet puolustamaan isänmaataan vuosina 1939 – 1944, sen vaikeina aikoina”. Tällä tavoin on haluttu muistuttaa jälkipolville Tasalan merkitystä isänmaamme vaikeina kohtalon vuosina.

Vuonna 1995 Luvian Nuorisoseuralle annettiin 100-vuotislaatta, joka on kiinnitetty ravintolahuoneen seinään.

Loppusanat

Pirtti Oy:llä ja sen ohella siis seurojentalo Tasalalla on sen syntymästä asti ollut onni saada aina mukaan toimintaan henkilöitä, jotka ovat rakastaneet tätä taloa, ja aikaansa ja voimiansa säästämättä uhranneet sille osan elämänsä, usein jopa varojaankin. Edellä on myös kerrottu, kuinka kerta kerran jälkeen on toimeenpantu tukki- tai rahankeräyksiä talon kunnossapito- tai peruskorjauksiin ja aina on kansan karttuista käsi tullut apua ojentamaan. Tänään Tasala on käynyt läpi suuren peruskorjauksen ja on hienossa kunnossa. Mutta

varmaa on, että se on uhrausten ja avun tarpeessa tulevinakin päivinä. Uskon kuitenkin, että rakkaus taloon säilyy joukossamme ja väistyvän toimijan tilalle aina löytyy toinen, joka jaksaa ja tuo uusia ajatuksia ja tekoja talon hyväksi.

Muistamme nyt Pirtti Oy:n ja Seurojentalo Tasalan viettäessä 70-vuotisjuhlaansa, suurella kiitoksella kaikkia niitä luvialaisia, jotka vuosien saatossa ovat monin tavoin osallistuneet Tasalan toimintaan joko Pirtti Oy:n hallintoon osallistuen tai olemalla mukana varojen keräyksessä, talkootyössä, tai avustamalla rahojen keräyksessä. Kaikesta vastuun ja vaivan kantamisesta on palkkana ollut vain hyvä mieli ja Tasalan ystävien lämmin kiitollisuus ja kunnioitus.

Luvialla 15.9.1998

Matti Ranne